

Skolan på Hällevik

Folkskolestadgan infördes 1842.

I Mjällby församling började Folkskolestadgan tillämpas 1845.

1843 iordningställdes skola i sockenstugan i Mjällby.

1847 iordningställdes skolhuset i Stiby, på "backen", nu borta.

1870–1880-talet skola i Emil Nilssons ("Vig-Emilens") hus.

1856 fanns fyra skollärare i Mjällby socken. Undervisningen pågick om vintern i byarna, på somrarna på fiskelägena.

1852 hade en skolmästare 200 riksdaler riksmünt i kontantlön. Holmberg, som var lärare i Siretorp och på Hällevik från 1854, hade år 1860 i löneförmåner för sju månaders läsning i Siretorp och fem månader på Hällevik: 8 tunnor spannmål, 2 råg, och ½ korn, 60 riksdaler riksmünt ur skolkassan och 100 riksdaler riksmünt av fiskarna på Hällevik.

1864 tvistade kommundubbarna om huruvida Hällevik och Nogersund skulle bygga varsin skola på egen bekostnad eller om socknen skulle bidra till densamma, men enades till slut om det senare alternativet.

På Hällevik inköptes ett befintligt lämpligt hus. Skolreglementet år 1867 stadgade bland annat att småskolan för Siretorp-Hällevik skulle vara flyttande. Undervisningen delades i vinter och sommartermin med jullov och några veckors sommarlov. Den pågick fem dagar i veckan, sex timmar per dag och tre timmar roteförhör om lördagarna, under vintern med sommarterminens barn och tvärtom. Skolplikten var från sex års ålder, vilken 1885 ändrades till sju år. Småskollärare hade fram till 1870 i avlöning bara fri kost, för utebliven kostdag skulle erläggas 50 öre, efter nämnda årtal fick de även fri kost, fri bostad och nödig eldbrand.

1879 var barnantalet i Hälleviks folkskola 117. En delning ordnades och man hyrde styrman John Hellbergs hus mot en årshyra av 75 kr och kontant löneförmån av 300 kr.

Hälleviks gamla skolhus, köpt av Hellberg, såldes 1867 till grosshandlare Holm, Sölvesborg, för 1200 riksmünt. Nytt skolhus av trä uppfördes 1868 av bonden Ola Jönsson, Hörby, för 2095 riksmünt jämte vissa fria dagsverken och körslor. Det invigdes den 5 oktober ovannämnda år. 1874 överfördes Stibys folkskolebarn från Istaby till Hälleviks skola. 1885 beslöt kyrkostämman bygga fem nya skolhus i kommunen, däribland Stiby. Samma år beslöt skolrådet att alla skolbarn skulle ha fria skolmaterial; papper, penna och bläck.

1895 antogs ny skolstadga, bland annat det att lästiden skulle vara 34,5-timmarsveckor, delad i höst och vårtermin, höstterminen 24 augusti–12 december med 2 veckors potatislov, vårterminen 10 januari–1 juni. Småskolan skulle gå från 1 mars–15 november med två veckors lov vid midsommar och potatislov.

Flickslöjd fanns på 1890-talet men blev obligatorisk först 1926.

1907 blev gymnastik obligatoriskt på schemat.

1932 infördes sjunde klass och fortsättningsskola (ettårig).

1933 byggdes lärarbostaden på Hällevik till en kostnad av 10.000 kr.

Hälleviks nuvarande skola invigdes den 11 oktober 1940 och kostade 80.572 kr.

Från skolpliktens införande 1842 och långt framöver var det många barn som inte gick till skolan. I Istaby var till exempel 1867 tolv barn frånvarande hela terminen. För att råda bot

på detta skulle ledamoten i varje skolrote besöka skolan minst en gång i veckan och efterhöra vilka barn som stannade hemma, sedan fick han vidtaga lämpliga åtgärder.

Lärare vid folkskolan på Hällevik

B. O. Holmberg	1854
Anders Jönsson	1886
Henry Ysner	1923

Lärare vid mellanskolan på Hällevik

Jenny Bengtsson	1908
Agnes Mårtensson	1920
Karin Cederblad	1929
Signe Nyström	1932
Maja Eckerdahl	1934

Lärare vid småskolan i Stiby

Hanna Jönsson	1874
Berta Hörberg ("Viga-Sjännens Beata")	1875
Anders Nilsson	1875 (även på Hörvik)
Karolina Åkesson	1886
Bengt Jönsson	1891
Elisabeth Hjelmberg	1893
Karin Santesson	1894
Johanna Jönsson	1894
Clara Mårtensson	1896
Ebba Persson	1896
Tekla Nilsson	1899
Gerda Liljegren	1902
Anna Olsson	1902
Maria Nilsson	1910
Ester Sölvén	1911
Signe Mathsson	1924

Textförfattaren är okänd.

Originalen finns i Facklans arkiv.

Texten har gjorts tillgänglig för hemsidan av Johnny Hilmansson.